

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: Бірген 4-0237. — Тел. У. Н. Сомсу: Бірген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ПРИГОТОВЛЯЮТЬ МОБІЛІЗАЦІЮ ВОЄННИХ МАТЕРІАЛІВ

ВАШИНГТОН. — Департаменти війни й армії створили спільний дорадний комітет для амуніційної ради при цих департаментах, котрий має називатися „Вор Рісорсіс Борд“, а котрого обов'язком має бути кооперувати при мобілізації економічних засобів до війни.

На чолі цього нового комітету має стати Едвард Стетініус, президент ради „Юнайтед Стейтс Сіті Корпорейшен“.

ЗАКИДУЮТЬ ФРАНЦУЗЬКИМ УРЯДНИКАМ ПАЧКАРСТВО.

НЮ ЙОРК. — Велика лава присяжних суддів федерального суду велика французьким дипломатичним урядникам, урядовцям Французької Лінії та офіційного державного туристичного бюро пачкування до Америки французьких фільм під покришкою перевозу дипломатичних паперів. Поки що зібрані дані передано департаменту стейту до дальшого зарядження.

Фільми, кажуть, представляли сцени з подорожей по Франції, а мали їх показувати на виставах у Ню Йорку й Сан Франсіско.

ЗБИРАЮТЬ ЖЕРТВИ НА ПРИМІЩЕННЯ РУЗВЕЛТОВИХ ПАПЕРІВ.

ВАШИНГТОН. — Серед урядовців Колумбійського Дистрикту, підлеглих федеральному уряду, почали збирати жертви на влаштування приміщення для бібліотеки президента Рузвелта в Гайд Парку. Бібліотека мала би дати приміщення передовсім документам і паперам, призначеним, президентом.

Будинок для цієї цілі має бути виставлений кошти федерального скарбу на основі закону про бібліотеку Рузвелта, ухваленого 18. липня цього року.

ПОЖАР КОРАБЛЯ НА ОКЕАНІ.

НЮ ЙОРК. — Сюди наспіла радіова вістка, що американський торговий корабель „Пайпстоун Канв'ї“ занівс на Атлантійському океані, яких тисяч миль від цього порту. Вістка додає, що обслуга корабля бореться з пожегою та що їй вдається його далі не пускати; однак залога мусіла викинути з корабля велику частину ладунку.

На допомогу горючому корабелі поспішив інший американський торговий корабель, „Сіті оф Рейвил“.

РУЗВЕЛТ ПЛАНУЄ НОВІ ЗАКОНИ.

ГАЙД ПАРК (Ню Йорк). — Люди, що говорили з президентом Рузвелтом від його приїзду до літньої резиденції, кажуть, що він розчарований діяльністю конгресу, але не покидає планувати далі проекти нових законів, які, на його думку, мусять бути ухвалені на найближчій сесії конгресу.

РУЗВЕЛТ ЗАРЯДЖУЄ ОЩАДНІСТЬ.

ВАШИНГТОН. — Президент приказав начальникам усіх урядових бюр розглянути, які ощадності можна завести в кожному бюро.

З цього зарядження роблять висновки, що уряд збирається повести широку акцію за знесення зайвих витрат.

ПОЗИВАЄ КОМУНІСТИЧНИХ ЛІДЕРІВ.

НЮ ЙОРК. — Пані Едит Лигет випозувала від „Комфодейл Паблішинг Ко.“, накладців комуністичної газети „Дейлі Воркерс“, відшкодування за образу в сумі 2,672 доларів. Потім вона вивесла до суду просьбу дозволити їй півзвати за виконання присуду різних комуністичних лідерів, на котрих накладна спілка перенесла свій маєток, щоб, як каже позовниця, не заплатити їй виграної суми.

ВНАЧ ПОВЕДІНКИ В ПАРКАХ.

БРУКЛІН (Ню Йорк). — Поліційні суди в цій ділянці почали кампанію проти людей, що поводяться невідповідно в публичних парках. Поліція арештує, а суди карають за такі ризи, як недбалість в одяганні, турбування звірят у звиринці, розкидання сміття, тощо.

СПОДІВАЄТЬСЯ РЯТУНКУ ХІБА ВІД ЧУДА...

ВАШИНГТОН. — У розмові з газетярами польський амбасадор у Вашингтоні, граф Потоцький, котрий щойно вернувся з Європи, сказав, що хіба одної чуда може знайти для Європи розв'язку її проблем.

Він висказав сумнів, чи Гітлер зможе довше відкладати свій удар, бо незадовго союз проти нього стане надто сильний. Він признав Гітлеру заслугу в розбудуні Європи до сну.

ВІЙСЬКОВІ МАНЕВРИ.

На побоевищі з Громадянської Війни 75 літ тому в Манасис, Вірджинія, відбуваються модерні маневри американської армії. На світліні змоторизований відділ Пенсильвської Національної Гвардії.

АМПУТУВАВ СОБІ НОГУ.

Вільям Кепп, 19-літній мури у Лорейні, Огайо, упав з поїзду так нещасливо, що колесо воза розбило йому ногу. Кепп обв'язав собі ногу надраною скруткою з однієї рубашки, щоб не допустити до втрати крові, а потім кишеньковим ножом відтяти собі ногу. Потім поштив її гачком. Після цього він поїхав до лікарні. Цей забрав його до шпиталю. У шпиталі лікарі обтяти йому ногу 5 цалей більше. Заряд шпиталю каже, що стан недужого добрий.

СЛІПНИЙ, АЛЕ ІЗДИВ АВТОМ.

У містечку Піорія в стейті Ілліной поліція схопила 26. червня сліпого чоловіка, Геролда Сорда, що їхав бічною доріжкою автом, мовляв, відвідати робітників на складі цегли. Виходить, що він уже не раз їхав своєю старою та драгтєвською тарадайкаю. Кажуть, що наслукував свою дорогу. Коли прибув у місто, вже більше не їздити, його випущено на волю. Сордазові 26 літ.

ПРИЧИНА ЛІСІННЯ.

Кажуть учні, що головна причина, чому більше чоловіків лісє, як жінок, то те, що на голові під шкірою мають менше товщу. Отой товщі, — то наче ґрунт для збіжжя. Там коріння волосся. Та в старшому віці шар того товщу зменшується. Менше ґрунту для коріння волосся, і те коріння нидіє, а волоски випадають. А жінок мають на голові грубий шар товщу, то тому їх волосся має товщий ґрунт для свого коріння. Жіноче тіло взагалі має в собі більше товщу, як тіло чоловіка, бо жінкам потрібно мати засіб товщу як матерям, що виводять молоко й плекають дітей.

АСРОНОМІЧНА МИЛЯ.

До сонця нам коло 93 мільйонів миль. Таку віддачу часом астрономи називають астрономічною милю. Тож коли таку милю ми візьмемо собі за мірний, то до сонця буде нам одна астрономічна миля, до планети Марса пів милі, до Юпітера трохи більше як 3, до Сатурна 9 і пів милі, до Нептуна 30, а до Плутона 39 і пів милі.

ЗГІНУЛИ В ХОЛОДИЛЬНИЦІ.

Коли 24. червня пані Телма Робертс, що живе у місті Де Мойн, у стейті Айова, вернулася додому, то побачила, що все, що було в холодильнику, було порозкидане по підлозі, хоч двері холодильника були щільно зачинені. Та коли відчинила дверцята, то в одній переділці побачила мертву 8-літню свою донечку Лавінію, а в другій свого 9-літнього сина, Джеймса. Поліція здогадується, що діти бавились, і мабуть до одної переділки ввійшла Лавинія, а брат за нею зачинив двері й автоматично замкнув, а опісля і сам ввійшов до другої переділки і затріснув так за собою двері, що вони замкнулись. Обидвоє подушилися через брак свіжого повітря.

СКОЧИВ НА СМЕРТЬ, БО ЛЕГКОПАД НЕ ВІДЧИНІВСЯ.

Коли Дж. Чедвік, 21-літній летун, вискочив 26. червня з легкопадом з літака на маленькій летній виставі в Сейнт Кетерінс, Онт., його легкопад чомусь не розкрився і так нещасний летун упав на землю з висоти 2 і пів тисячі стіп. Згинув відразу. При трупі Чедвіка знайдено аж два легкопади (парашути), але тільки один з них був трошки розкритий.

І КАЧКУ І ПЕРСТЕНЬ МАЛИ НА ОБІД.

Пані Вільям Бід, що мешкає в Еллірі, в стейті Огайо, патрала недавно качку на обід і знайшла в середині свій діамантовий перстень, вартості 125 доларів, що тому 6 тижнів згубила.

ДЕ БЕЗПЕЧНІ ЛІТАКИ?

Кажуть, що ніпонці такі озорні в летінні, що за минулі десять літ ще зовсім не було нещасливих випадків з пасажирами й Ніпон. Були нещасливі випадки з військовими літаками, але не з пасажирськими.

СКЛЯНІ ГОНТИ.

В Америці саме тепер виробовують гонти з гартованого скла. Таке скло дуже пружисте й витривале. Гартують його в оливі. Такі гонти не псуються. Тому ліпші вони від деревляних.

ЦИМ РАЗОМ НЕ ВУЙКО, ТІЛЬКИ ТІТКА З АМЕРИКИ.

Приповідковий багатий вуйко чи тітка з Америки навіть сьогодні не належать іще до казок, чого доказом є чотири члени родини Рошето, що живуть у різних місцевостях французької провінції Вандея. Вони дістали у спадку по своїй тітці, котра як 17-літня дівчина виїждувала до Злучених Держав, де недавно померла, суму чверть мільярда франків.

СЛУЖБОВИКИ ОКРАДАЛИ ШПИТАЛЬ.

Велике враження викликала у Марселі корупційна афера, яку викрили у місцевому портовому шпиталі „Де Діє“. Поліція арештувала 6 вивчих службовиків того шпиталю, які систематично окрадали або через брак нагляду допускали до крадіжх дорогих ліків та хірургічних інструментів, що належали до шпитального інвентаря. У зв'язку з тією аферою шпиталь має втрати на суму мільона франків.

КАНАДА ДОПУСТИТЬ ЧЕСЬКИХ ТЕХНІКІВ.

Уряд Канади рішив 29. червня допустити до Канади обмежене число чеських техніків, потрібних до пущення Баті, однак департамент праці має посвідчити, що для такої роботи нема тепер у Канаді досвідчених робітників. Число техніків, що мають бути допущені, лишиться неозначене, однак воно буде мінімальне.

ВІДНАЙШЛАСЯ ФІНСЬКА ЕКСПЕДИЦІЯ НА ЛЯБРАДОР.

Від кількох тижнів не було ніяких вісток про фінську наукову експедицію. Що кілька місяців тому виїхала на Лябдор під проводом проф. Таннера. В останньому часі приїшов від експедиції перший комунікат. Як виявляється, причиною такої довгої мовчанки було те, що експедиція мусіла перебути кілька тижнів у безлюдному залізі.

ВМЕРЛА ТЕРЕСА НАЙМАН.

З Берліну надійшла вістка, що відома етигматичка Тереса Найман з Коннерсрайті померла.

ПРАЦІ НАД ГРОБАМИ УКРАЇНСЬКИХ КНЯЗІВ

ЛЬВІВ. — Краєві часописи доносять за польською агенцією телеграфічною таке: „У Давидгородку на Подіссі ведуть тепер працю над розкопками гробів українських князів (в оригіналі „ксьонжонт рускіх“), що їх відкрили в минулих роках під час будови фундаментів під костел на Замковій горі. В цих розкопках беруть участь: проф. краківського університету Рутковський і проф. Колумбійського університету в Ню Йорку, Північна Америка, П. А. Колман. Ученим, які прибули 22 липня до Давидгородка, товаришить директор співпраці з закордоном, мін. Грабовський. Українських учених при тих розкопках нема.“

УКРАЇНЦІ В ЮГОСЛАВІ ДІСТАЮТЬ СВОЇ ШКОЛИ.

РУСЬКИЙ КЕРЕСТУР (Югославія). — Тамошнє „Рідне Слово“ доносить: „Нераз ми писали, що в багатьох наших селах маємо право домогатися, щоб наука була нашою українською мовою. Була одна трудність: В Югославії нема українських учителів. І ось тепер міністерство освіти на заході нашого Преошського заявляє, що прийме кількох учителів українців, котрі мусіли з Карпатської України перед мадярами втікати в світ. Великий це для нас успіх і велика заслуга нашого владика Діонісія“. Далі подано в цілості письмо з міністерства, яким повідомляється про те рішення. Закінчує ту новинку „Рідне Слово“ так: „Тепер хай лише священики в тих наших селах, де є бодай наших 30 дітей, зроблять просьбу до міністерства освіти, покликаючись на згадане письмо, та хай просять завести українські класи. Не сміємо прогайнувати таку красну нагоду дістати свої рідні школи, котрі будуть виховувати нашу молодь, нашу будучність рідною, матерньою мовою.“

ЖЕРТВЕННІСТЬ СІЛЬСЬКОЇ ДІВЧИНИ.

ЛЬВІВ. — З кінцем травня ц. р. виходила заміж Анна Кульба, дочка Дмитра з Білої, пов. Чортків, за Володимира Гевка, сина Якова. Вона проти волі своїх родичів відмовила собі приймешти весільної забави, яку бажали владити родичі. Всі гроші, що мала коштувати забави, сто злотих, вона віддала на українські інституції. Скільки ці гроші варто на краєві відносини, покаже це, що на селі треба за одного злого цілий день працювати.

РЯТУЮТЬ „ЧЕРВОНУ КАЛИНУ“.

ЛЬВІВ. — На вістку про фінансові труднощі виданництва „Червоний Калин“ зараз відгукнувшись доплатили гроші й установи. Яворівчани зараз вислали гроші і таке письмо до „Червоний Калин“: „В залученні пересилаємо сто злотих на закупку книжок. Як зачовимо по одаерзанні від вас каталогу. Одночасно пересилаємо 235 зл. на рахунок вписового й уділів для місцевих українських кооператив“. Дані подані назви кооперативів.

СУД НАД НАЦІОНАЛІСТАМИ.

ЧОРТКІВ. — У Чорткові відбулось призначених дверей розправа проти трьох українських хлопців за приналежність до О.У.Н.: Івана Запотічного, Степана Вороха та Миколи Зубика. Останнього увільнено, а двох перших засуджено по півтора року тюрми.

ДАНЦІГ ХОЧЕ ПЕРЕПРОВАДЖУВАТИ „ПЛЕБІСЦИТ“.

ДАНЦІГ. — Місцевий нацистичний лідер Ферстер, вернувшись з наради в Гітлером, відразу зарпав масове віче мешканців Данцігу, щоб вони на нім заявили через аклямацію, де хочуть належати. Цілком певно, що вони заявлять за злуку з Німеччиною. Та що буде опісля? чи по тій заяві наступить формальна злука Данцігу з Німеччиною? Сподіваються, що таке буде, бо такіше Гітлер не припускав би Ферстеру зарпджувати того масового віча. Однак що буде далі? Чи це буде історія, що запалить війну? Над тим застановляються в міжнародній політиці. Німецька преса далі веде завзяту пропаганду проти Польщі.

ЮГОСЛАВІЯ ДЕРЖИТЬСЯ ОСТОРОНЬ ВІД „ОСР“.

БІЛГОРОД. — З добре поінформованих кол доносять, що Югославія рішила не зв'язуватися із віссю Рим—Берлін, а заховає повну неутралітет на випадок війни. Німеччина й Італія старались наклонити Югославію до того, щоб вона була неутрална, але щоб дозволяла їхнім військам перездити через свою територію і користуватися її сирцями. Прем'єр Цветкович іде воєнним літаком до Риму, щоб дати там відмовну відповідь. Та з другого боку дехто побоюється, що щоб дати відмовну відповідь, то не треба було прем'єрові аж їхати до Риму.

"ВІСНОВА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893.

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1948.

За оголошення редакції не відповідає.

За пошту щодня адреси платиться 10 центів.

Жур. "Свобода": BERGEN 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BERGEN 4-1016.
4-0807.

Адреса: "ВІСНОВА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

МІСІЯ ФАРЛЕЯ В ПОЛЬЩІ

Під таким заголовком помістив щоденник "Бруклін Ситизен", що виходить у ньюйорській дільниці Бруклін, замітку статтю з приводу відвіду до Європи генерального поштмайстра Джеймса Фарля.

У статті підкреслює передовсім як замітний факт, що в газетах подано було виразно, що Фарлі їде до Польщі та що перед своїм відвідом Фарлі мав побачення з президентом Рузвелтом у Гайд Парку. Далі "Бруклін Ситизен" підкреслює, що туристи до Польщі звичайно не їздять, себто що в ній для туристів нема нічого цікавого. З цих фактів часопис виводить висновок, що Фарлі поїхав до Польщі в політичній місії.

Пише "Бруклін Ситизен":

"У своїй подорожі до Польщі Фарлі певно має місію від президента, а яку місію, це можна легко догадатися. У конфлікті між Польщею й Німеччиною президентіві симпатії є всі по боці Польщі. Пан Фарлі, як довірена особа президента, певно дасть президентові Польщі особисте задоволення президента Рузвелта, що на випадок, якби прийшло до війни між Польщею й Німеччиною за Данціг, Польща буде мати моральну допомогу американського народу".

Ці свої висновки "Бруклін Ситизен" підливає ще історичним сосом про спільність польських і американських традицій. Мовляв, Вілсон увільнив Польщу по двох століттях розбору (на ділі Польща була зовсім розібрана лише коло півтора століття), а всі американці шанують пам'ятку Косцюшка й Пула-ського як своїх революційних героїв.

Ньюйорський польський щоденник "Нови Свят" уважав за потрібне виступити проти висновків "Ситизена", як не відповідаючих правді. "Нови Свят" каже, що він знає, що Рузвелт має великі симпатії до Польщі, що Рузвелт стоїть проти Німеччини, що Фарлі буде бачитися з президентом Польщі, міністром Беком і іншими представниками польського уряду. Всеж таки "Нови Свят" каже, що здогадки "Ситизена" сумнівні. Фарлі, мовляв, їде не з візитою до цих польських урядників, але до американського амбасадора в Варшаві, Бидела. Ціль подорожі, на думку "Свята", не дипломатична місія, але подорожання й "гуд тайм". Візита буде чисто особиста й приватна й не буде мати характеру політичного. Джима Фарлі будуть витати як Джима Фарлі, а не як місіонера президента Рузвелта.

Що здогадам "Ситизена" можна сумніватися, ясно. Факти, ним наведені, не вистарчають, щоб робити так далеко йдучі висновки. Але й висновкам "Нового Свята" можна сумніватися ще більше. Правда, Фарлі представляє свою подорож до Польщі як приватну подорож для приємності, як це представляє "Нови Свят", але з цього ще не виходить, що так воно саме є. Його слова лише можуть підсунути здогад, що суть місії Фарлі така, що для її успіху краще, щоб вона виглядала на приватну місію.

Справа справжньої цілі подорожі Фарлі важна й для української імміграції, але вона, на жаль, не має засобів знайти правду тепер. Справа певно виясниться пізніше, але не виключене, що тимчасом зробиться щось таке, що не зовсім буде за її бажаннями.

3 БОІВ ЗА КАРПАТСЬКУ УКРАЇНУ

(5)

Був уже в Тисі, а на березі ма-
дьяр стріляли до нього, але
поміч сотні проф. Голоти була
щаслива, бо мадьяр звернули
увагу на сотню Січовиків, а
він тимчасом дівастав до своїх.
(Від себе мусу додати, що по-
пор. Чучка дуже гарний січо-
вий старшина-герой. В січовим
однострою брав участь у бою,
а на румунській території че-
кав його передала румунам з
там, що, мовляв, грабував, бив
невинних людей і т. д. Разом
з ним сидів я в арешті в Си-
готи, про що згадаю докладно
в моїх споминах-зізнаннях. —
Прим. Шиякаренка).

Так ми відступили до Хуста.
Перед Хустом дали ми ще од-
ну відсіч мадьярам. Описав ми
відступили в напрямі Буштина
на Тячево до Румунії.

Зізнання державного помічно-
го учителя Івана Вереша з
Вишнього Шарду, округу Сев-
люш. Свідок Остап Шияка-
ренко.

Оцінюючи мою просвітан-
ську працю в Севлюській о-

крузі, провід Української На-
родної Ради в Хусті іменую
мене урядовцем Округової У.
Н. Р. в Севлюші з днем 10
листопада 1938. Багато разів
роздумував я над своєю долею
і врешті надумався, що по-
дам прохання до Міністерства
Шкільництва, Культу й Освіти
в Хусті про уділення мені мі-
сії помічного вчителя. Так і
сталося. Я був призначений
держ. пом. учителем у Виш-
ньому Шарді, округу Севлюш.

На полудневий захід від Сев-
люша лежить моє рідне село,
Сірма. Читально тов. "Просві-
ти" задовжив я ще в 1934 році,
котра дуже гарно й успішно
провадила освідуючу пра-
цю в користь українського на-
роду.

Дня 1. квітня 1938 року го-
лошу округовому урядові, що
дня 3. квітня відбудуться за-
гальні збори чит. тов. "Про-
світа" в Сірмі й Гетени. Від-
булася збори в Сірмі, аду че-
рез Тису пішки 4 кілометра,
щоб сповнити свій національ-
ний обов'язок до Гетени.

ЩОБИ ПРОТИ НАЦІОНАЛІЗМУ

В одній з російських емі-
грантських часописів читаємо
статтю якогось Федька про
"автономію", котрою хоче у-
щасливити Карпатську Украї-
ну мадьярщина. А в цій статті
такий уступ:

"І хоч ця автономія й носить
тимчасовий характер, "карпа-
торосси" завше будуть влячні
мадьярам за те, що вони ви-
волили їх від "українського
тризуба", який інакше розча-
вив би їх без решти".

А конгрес російської ("рус-
скої") Народної Ради на За-
карпатті "приймає до відома і
одобряє ухвалу У. Р. Н. Ради
в Ужгороді з 14. березня 1939.
на підставі якої для усунення
українського терористичного
режиму... мадьярське гонвед-
ське військо заняло Карпат-
ську Русь".

З тих двох заяв бачимо,
що наші ренегати-москвофіли
готові кликати чужинців до
свого краю, щоб лише: наші
нарід не зажив своїм само-
стійним національним жит-
тям; волюють корону св. Сте-
фана, щоб лиш не Володими-
рів тризуб...

І тут насувається невелика
аналогія. Преса галицьких
радикал-соціалістів теж рів-
ночасно з москвофілами по-
чала неперервну кампанію
проти закарпатських націо-
налістів.

„Гей у лузі Червона Калина
похилилася“...

Народ цінний настільки, на-
скільки культурний, наскільки
має культурні цінності. На по-
лі культурі йдуть чи не най-
більш рішальні міжнародні
змагання. Притім цікаве, що
культурний нахил народів не-
залежний від матеріального.
Нераз і в найгірших мате-
ріальних умовах народ ви-
являє високий культурні над-
бання. Не означаючи тут ви-
черпуюче цілості поняття
„культура“, що у противес-
тві до цивілізації (наука й
техніка) відноситься до все-
бічних заінтересовань на релі-
гійному, філософічному, пи-
сьменницькому й мистецько-
му полі, треба сказати, що в
його основі зацікавлення о-
світою, школою, книжкою й
пресою.

Статистичний показник цих
чинників говорить чимало про
культурний стан даного се-
редовища.

З тієї причини й український
народ так дуже дорожить цим
справами. Його надбання

в цих ділянках належать до
постійних надбань народу. Це
несхитні й незнищенні над-
бання. Якщо ж коли загро-
жує якимсь порушенням, народ-
ній організм їх негайно від-
новляє, регенерує. Вони осно-
ва, вони „мінімум“ культурно-
го стану народу.

У нас тут „Рідна Школа“,
„Просвіта“, наші національні
видавництва і наша націо-
нальна преса.

Наша культурно-освідо-
уюча праця в народі мусить
підти у напрямі здобування
для нашої культури ширших,
досі ще не зовсім охоплених
нею наших мас. Ніка зміна у-
мовин, ніякий ненормальний
або винятковий час не змі-
нить тут нашого культурного
наставлення й набуток.

Так, напр., коли сьогодні
підчас загальних зборів від-
омого видавництва „Червона
Калина“, що покляло собі за
завдання публікувати праці
головно про наше недавньо-
минуле й тим самим зберегти

Дня 5. квітня приходять до
мене три чеські жандарми, ко-
трі в імені республіки, § 14,
за зраду держави арештують
мене. Про арешт повідомляю
д-ра Венгріновича, а описав
посла і нинішнього міністра
Ю. Ревая, який по трьох днях
повідомляє д-ра Венгріновича,
що я маю дістати амністію;
така була мені уділена, та мене
звільнено.

Дня 25. вересня маю засі-
дання Укр. Нар. Ради в Сірмі,
на котрі прибули і гості з су-
сідніх сіл, делегати з Гетени
Киш Іван, Вереш Юрій, з Трост-
ниці Габор Михайло і Тоболо
Юрко; з Ардівця Світлик Пав-
ло і Гвоздь Іван, та рішили
ми вибрати делегацію, яка ма-
ла піти 26. вересня до Ужго-
роду і запротезувати проти
прилучення згаданих сіл до
Мадьярщини. Під моїм прово-
дом вирушила делегація до
Ужгороду. З ширим серцем
делегацію прийняв міністер Ю-
ліан Ревай, хоч було пізно ве-
чером, по 9-й год. На дру-
гий день прийняв дуже щиро
делегацію також президент
д-р Волошин, тодішній дер-
жавний секретар.

Делегация відвідала також

для майбутності основні дані
про героїські змагання нашо-
го покоління, чуюмо про не-
відрадний стан цього видав-
ництва, що грозить великою
небезпекою — загрозою ви-
давництва, яке творить безпе-
ечно одну з основних і непо-
хитних частин нашого куль-
турного надбання й яке тим-
самим не може й не сміє захи-
стятися. Нашим обов'язком є
чимкорше зарадити справі й
підбати всіми силами про
відповідне дальше наладнання
діяльності цього органу.

Якби не час, у якому тепер
живемо, якби не умовини, в я-
ких пересічний громадянин
живе занадто нервами та зло-
бою дня, а менше звертає ува-
гу на культурну працю, „Чер-
вона Калина“ працювала б
нормально. Та знаємо, що у-
мовини, в яких живемо, му-
сять скоро з ріжних причин
наладнатися, а тимсамим і
праця у „Червоної Калини“ пі-
де втертими шляхами.

Але не можемо й не сміємо
протратити видавництва у пе-
реходових умовах. Мусимо
прийти йому з кінцевою по-
міччю в його крізі.

Обов'язком кожного з нас
набути книжки „Червоної Ка-
лини“, заплатити гроші за ті
книжки; подбати, щоб видан-
ня „Червоної Калини“ були в
кожній нашій освітній устано-
ві; подбати, щоб якнайбільше
громадян зпоміж нас стало
членами кооперативи „Черво-
на Калина“, щоб вплатило у-
діл до неї; щоб ті громадяни,
які вже є членами, доплатили
чимкорше уділ (до 40 зл.),
щоб довжники „Червоної Ка-
лини“ — а їх велика маса, бо
вони винні аж коло 90,000
зл. — сплатили чимкорше
свої довги; щоб — одним
словом — всі ми разом заці-
кавилися „Червоною Калино-
ю“ й ділом дали їй негайну
поміч.

Дня 17-го липня відбулась у
Львові з почину дир. Пав-
ла Кривуцького, заст. голови
Надз. Ради та голови фінан-
сової комісії „Червоної Кали-
ни“, пресова конференція в
цій справі. По звідомленні
Осипа Навроцького рішили
представники преси повести в
згаданій справі ширшу акцію
— аж до успішного кінця!
Піднесили голоси, чи не про-
голосити би публічно імен
і назвищ довжників, які зов-
сім не відзиваються на ніякі
заклики та зовсім — і най-
дрібнішими ратами — не спла-
чують довгів. На це прийде
ще час. Покищо рішили апе-
лювати до здорового „я“
громадянства. Висловили пев-
ність, що поміч буде, що са-
нування вдасться, що криза
проміне.

Акція вимагає не слів, а діл.
Конечний негайний реальний

НА БІЖУЧІ ТЕМИ

ПРАВО ДЛЯ ЖІНКИ!

Найвищий суд стейту Лі-
нойс розглядав згідність не-
давно ухваленого судового
закону зо стейтовою консти-
туцією. Йшло за те, чи мо-
жуть жінки служити присяж-
ними судьями.

Суд признав, що жінки ма-
ють це право, і притому до-
дав, що чейже таке право
признається просто по всіх
стейтах. У цей спосіб, кажуть
жіночі організації, покінчила-
ся боротьба за право жінок
служити на лавах присяжних,
що тривала 11 літ.

Замітно, що й суд і жінки
говорять про службу на лаві
присяжних як про право, а не
обов'язок і завдання: бож
хто служить присяжним суд-
дею, має не лише почессть, а-
ле й важкий обов'язок видати
справедливий осуд про роз-
глянену справу.

СПАВЕДЛИВІСТЬ ДЛЯ
ЖІНКИ!

До конкурсу в стрілянні
жовнівів територіальних
військ, що відбувся у славній
англійській стрільниці в Биз-
лі, 29 миль від Лондону, най-
більше цільних стрілів мала
панна Марджорі Фостер, ко-
тра служить у транспортній
секції помічної територіаль-
ної служби.

Коли панна Фостер зажада-
ла для себе медалі й почес-
ти найкращого стрільця в тери-
торіальних військах Англії,
міністерство війни відкинуло
її домагання на тій основі,
що, мовляв, її відділ, у котрім
вона служить, не належить до
правильного територіального
війська.

Подючи це рішення, „Гар-
діен“ каже, що рішення нема
що дуже дивуватися, коли
взяти під увагу склад міні-
стерства війни: адже ще вели-
кий англійський політик лорд
Сейлсбері сказав про це міні-
стерство делікатно, що воно
досягнуло стану божевілля.
„Гардіен“ думає, що знаме-
нита стрілянина панни Фостер
доказує, що вона є більше
вродженим воякою, як напри-
клад Гор-Беліша, головний
державний секретар війни...

ЖІНКА МОЛОДШИМ
МІНІСТРОМ.

При недавній зміні в англій-
ським міністерським кабінеті

вияв патріотизму та скоро-
поміч „Червоної Калини“. Ми
переконані, що поміч знай-
деться і „Червона Калина“
продержить здорово грізний
час. — („Новий Час“).

Е. Олександрівський.

секретарем здоров'я стала
панна Флоренс Горнсбру.

Вона є посолкою в англій-
ським парламентах й належить
до консервативної партії. В
парламенті вона відзначилася
тим, що завзято боролася за
ріжні закони, важні для люд-
ського здоров'я, як проти
додавання до напиктів шкід-
ливих складників, проти вис-
илання дітей з Англії для адоп-
тації за границю, і таке інше.

Газетарі описують її як лю-
дину зо спокоєм, якого ніщо
не може заколотити. Вона
вправлена в дебатах і в них
ніколи не ажває жіночого
засобу покликнутися на свою
слабість або ніжність.

Є вона четвертою жінкою в
англійським міністерстві. Пер-
шою була княжна Атол; дві
наступні міністри були в кабін-
еті Партії Праці.

ПОМОГЛИ.

В Овшен Ситі, Нью Джерзі,
відбувалося картове підпри-
ємство в міських яхтовим
клубі. Ціль була добродійна:
ввесь чистий прихід мав піти
на боротьбу проти страшної
недуги пістняка (рака).

Підприємство влаштував
жіночий відділ клубу. Жінки
провадили підприємство, а
чоловіки лише помагали. До
поміч між іншими чоловіка-
ми зголосилися якісь два гар-
но одягнені пани, коли під кі-
нець гри закликали чоловіка,
що помагав при касі, до теле-
фону. В телефоновій будці
касієр переконався, що його
на телефон ніхто не кликав.
Колиж вернувся до каси, не
застав 235 доларів, які зібрав
з підприємства. Став шукати
тих панів, що його кликали
до телефону, але їх теж не бу-
ло. І ніхто не міг сказати, хто
вони такі були.

Як можна догадатися, не-
прошені панове скористали з
того, що як жіночий відділ
помагає чоловікам, а чоловіки
помагають жіночому відділо-
ві, то серед такої маси взає-
них чемностей одного полу
для другого нікому й на го-
лову не прийде зробити так
нечемність, щоб сумніватися в
чесність чемних людей.

На ярмарку.

— Куме Грицю, кілька
хочете за корову?
— Купить собі іншу, бо
я цієї не продаю.
— То пощо було про-
вадити її на ярмарок?
— Бо стара не хотіла
мене пустити з хати і каза-
ла, що не маю чого йти на
ярмарок з голими руками.
То я взяв корову, але про-
давати її — не продаю.

Дня 10. березня, коли ми
держали службу в Сірмі, щоб
не напали на наше село ма-
дьярські терористи, накинуси
на нас чеські вояки, які були
підпоясани жидом Шоломоном,
та хотіли нас постріляти. По-
довгий сварці вдалося мені їх
розігнати. Вертаючись до Виш-
нього Шарду на науку до шко-
ли 12. березня, чую вистріли
в напрямі мадьярської границі
Великих Комят.

Провідником О. Н. О. К. С.
у В. Шарді був учитель Павло
Шверя, який розповідає нам
14. березня, що в Хусті жан-
дарми напали на Січовиків і
що настали великі бої. Рівно-
часно довідуємося, що Сло-
ваччина проголошує свою са-
мостійність. Радіємо з того, бо
знаємо, що незадовго станемо
і ми самостійними. В 8-ий год.
чуюмо радісну вістку, що бать-
ко Волошин проголосив само-
стійність Карпатської України.

Та рівночасно чуюмо, що
мадьярське військо забрало
Севлюш. Посилаю розвідку під
Севлюш і рівночасно переби-
раю команду Січі. З 50 Січо-
виків зійшлися до мене на по-
раду. Організую бойову сот-
ню з 120 людей та чекаю ві-

домостей від стежі, висланої
до Севлюша. Тимчасом появ-
ляється десяток жандармів з се-
ла Чингави під проводом
штабного ротмістра Химинця
(українець), який з іншими
добровільно складає нам збро-
ю, а то один легкий кулемет,
дев'ять крісів, вісім автоматич-
них пістолів, п'ять гранат руч-
них та велику скількість на-
боїв. Маючи цю зброю, ми
підкріпилися і коли відступа-
ла одна чеська сотня з гра-
ниці зпід Комят, побачивши
нас озброєних, на наш приказ
віддала нам і свою зброю, а
то: три тяжкі скоростріли та
велику скількість крісів, на-
боїв, ручних гранат і револь-
верів.

Вислана стежа вернулася ко-
ло 12. год. в ночі та зголо-
сила, що мадьярське військо
остаточно обсадило Севлюш.
За Севлюшом від Великої Ко-
пачі наложили мадьяри на до-
рогу великі дерева та інші пе-
решкоди, щоб не могли на них
напасти чеські повзи.

(Дальше буде).

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО
В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО
НАРОДНОГО СОЮЗУ.

3 УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Вісті з Карпатської України.

Мадярська влада в той час, коли Карпатська Україна була самостійна й керована своїми людьми, що походили з цієї землі, пускала бог зна які баламутства про те, мовляв, що в Карпатах біда, нужда, голод, терор, словом, як у пеклі. Так! Але це правдиве пекло на землі настало в Карпатах доперва тепер унаслідок мадярського наїзду! Доперва тоді, коли в Карпати вступила нога монгольського азія, мадяра, повстав там голод, нужда, терор, знущання; це все дійсно перемінюється в пекло на землі. І хай культурний світ загляне в ту „середню Європу“, хай пізнає ближче цю культуру в „мелі ін Гунгари“! Це ще одно свідчення азіатської Мадярщини, бо дійсно подібне пекло побачили лише в азіатській Московії!

Мадяри зпочатку старалися зискати карпатоукраїнське населення різними „дарунками“: кількома муки, пів кг. соли, тощо. Однак це все рівнялось нулі з тим, що цьому населенню забрали. За короткий час існування Карпатської України населення пізнало, що це є воля, і за кількох муки ніколи її не замінить!

Нові віткі оповідають: Мадяри ще й тепер, коли виголошують різні амністії й автономії, не можуть опанувати й прихилити до себе українського населення. Українське населення, що раз пізнало волю, що почуло своє рідне слово, не дасться чимнебудь заспокоїти.

В Ужгороді на стрільниці невидима рука мстника застрілила 4 мадярських жандармів. У Доманинцях коло самої церкви там сама рука положила трупом одного поліца-мадяра. Внаслідок цих подій мадярська влада видала гостру заборону, де забороняє вільне переходження з Доманинця на Перечинщину. Також із Доманинця до Ужгорода пускають тільки переконтрольованих із спеціальними легітимаціями.

В Ужгороді, на місці, де стояв пам'ятник Т. Г. Масарика, тепер поставили були пам'ятник М. Гортія. Цими днями невидима рука взяла „Гортія“ й кинула в ріку Уж.

Самі мадяри також недоволені. Так, як передше були за, так тепер є проти самої мадярської влади. Мадяри очікують нового гостя — Гіллера. Мадяри вже й пісню про чорний прапор співають: „Пірош, фері, фекете Унгвар елво теметве“. По українському це звучить: „червоний, білий, чорний Ужгород похований!“ Як пердтим мадяри сподівались наступу на Карпатську Україну, так тепер очікують дня, коли прийде їм уткати.

Також „чорнорубашники“ згинули разом із „здобутком“. Мадяри тримали їх лиш до того часу, доки потребували пускати темного ренегата на свого, більш видючого брата.

На Волівщині мадярські власті далі переводять арештування, що сполучені з відомими мадярському монголові тортурами. В Богоревіці арештували кількох селян та збили їх до безтями. Побиті ще й дощі лежать у шпиталі.

На Середнянщині знову військову диктатуру завели! Цивільна управа тривала там усього 12 годин, бо внаслідок неспокою військо перебрало управу знову в свої руки!

В Червеньові й Значеві мадярська поліція дала вибунтувати ось таку заборону: Всім забороняється ходити групами, чи навіть по двоє до церкви! Хто цього не послухає, буде негайно арештований та заплатити 10 пенго кари!

В Ракошні, крім кількох українців, заарештували й одного мадяра, що не міг дивитись на мадярське „господарювання“. Між іншим хвалив українську владу а на мадярських зайдів говорив, що „це не мадяри; це дикуни до нас прийшли“.

Відомий ренегат єпископ Стойка видав наказ, щоби по всіх церквах Карпатської України відчитували якісь „поплати“ про корону св. Стефана. Багато свідомих священиків — українців спротивились такому надуживанню місця божого. Між іншими таке „поплате“ відмовився читати о. Желтвай, парох із Пилипця. Коли про це довідалась місцева жандармерія, негайно арештувала його та відставила до тюрми у Волово-м, де почали в нелюдський спосіб із ним знущатись та бити. Місцеві парохіяни обурились проти такого поступовання мадярських поспіпак та почали демонстраційно домагатись, щоб невинного о. Желтвая звільнили. Двох із демонстрантів мадяри зловили, завели в тюрму, де їх до безтями змасакували.

Як відомо, мадяри всіх полонених Січовиків розстрілювали. Подібно робили й з українськими воєками. Недавно в Ужгороді були ще живі два полонені українські воєки із бувшої чеської — української армії, котрих уже мали випустити на „волю“. Але ще перед випущенням мадярські садисти дали згаданих українських воєків під стійку на 2 год. т. зв. „бінди“ (підтягли їх догори з повязаними назад руками!). По двох годинах обидва воєки на місці погинули.

В Пацканьові, коло Середнього, селянин В. Шанто пошварився з місцевим попом Міньюм, унаслідок чого отчик Міньо видав його жандармерії, котра арештувала його та так збила, що нещасний за пару днів помер!

По всіх селах Карпатської України мадярська влада понаставляла старостами переважно попів мадяронів, а де забракло таких попків, то там понаставляли інших, їм подібних ренегатів.

Тепер у Карпатській Україні відбувся перепис населення. Про вислід його ще не маємо точних відомостей. Нам пишуть, що в Перечинщині, Волівщині, Рахівщині й Ясинщині населення, не зважаючи на погрози й на есентуальні арешти, скрізь масово подавало свою національність „українська!“

Вісті із ЗУЗ.

На ЗУЗ іде дальший терор польської жандармерії з одно-

ПОРТРЕТ КОЗАКА „КИБАЛКИ“

Козак Кибалка особисто передав свій портрет до помешкання в газеті. Він зголосився на Конфесію Козацьких Таланів на РАДІО БАЛІ СУРМІ, що відбувається в неділю, 10 вересня (September 10, 1939), у Галі Вебстер. Також передав Сурмачеві цей вірш:

Об лихо ядром заземлюєм
І Біг до гора зачортить
І песь забудь свій золотуєм
Що на веселі занурить.

Борісь за три ми закинуєм,
На моторній засердчить,
І зараз тяглом поденуєм
Аж в буркоті закендишть.

Козак „КИБАЛКА“.

По тікеті на РАДІО БАЛІ СУР-
МІ голоситься до:
S U R M A,
325 E. 14 ST., NEW YORK, N. Y.

НОВА ІНТЕЛІГЕНТНА СИЛА.

Надя Онуфрик, дочка Анни і Теодора Онуфриків у Нью-Йорку, покінчила студії в Гонтер Каледж (Hunter College) 21 червня ц. р. одержала почесний ступінь бакалавра штук („Degree of Bachelor of Arts with Honors“), за що американські академічні організації „Phi Beta Kappa“ і „Pi Mu Epsilon“ вибрали її своєю членницею.

Вона скінчила згаданий каледж як учителька математики для вищих шкіл, однак записалася ще на дальші студії в Колумбійським університеті в Нью-Йорку. Пання Надя є від 1926 року членницею Братства св. Володимира, відділу 130 У. Н. Союзу.

3 УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ДІРБОРН, МІШ.

Праця місцевого товариства.

Громадське життя українців у Дірборні, Міш., передмісті Дітройту, зачалось від тоді, коли в тому місті зцен-тралізувались фабрики Форда й українці, серед інших робітників цієї компанії, почали там поселятись.

Перша українська організація у Дірборні була зорганізована під назвою Американський Український Громадянський Клуб. Та при першій депресії той клуб упав, бо майже всі його члени лишились без праці й або порозідились, або були в крайній нужді й не хотіли займатись громадською роботою.

Пізніше наш активний місцевий громадянин Йосиф Польовий, а також інші, як Іван Дацко, адвокат Кузь, Дембицький, І. Мороз, зреорганізували цей клуб і надали йому додаткову ціль взаємної допомоги і помагати своїм членам морально та матеріально. Ця організація, головне завдяки Йосифові Польовому, що є душою клубу і 14-го відділу У. Н. Союзу, принесла неодному членові поміч.

Треба зазначити, що п. Польовий у великій мірі причинився до того, що до згаданого союзного відділу вписалось 50 членів. В Дірборні ми тепер маємо гарну виплачену площу під будову української національної святині. І маємо надію в Бозі, що в нашій місцевості повстане незадовго ще одна українська станиця, а відділ 141 зросте вдасятеро за старших і молодих українців та українок і буде кому постояти за українську справу на вільній землі Вашингтона.

Йосиф Якіма, секр. 141 від. У. Н. Союзу, Дірборн, Міш.

Вісті із СУЗ.

Східні Українські Землі також продовжують свою героїчну боротьбу за визволення зпід більшовицького варварства. Що тижня відбуваються там масові процеси проти українських націоналістів. У Харкові щойно засудили 4 українських націоналістів на 20 літ тюрми за те, що змагали до відірвання України від СССР. При розправі цього процесу арештували свідка Симонова, що, як кажуть, свідчив у користь підсудних.

У Ворошиловграді засудили на кільканадцять років тюрми селянина, що напав на комуністичного вожака.

Російського посла в Софії, Раскольникову, проголосив комуністичний суд за зрадника, бо цей на вивоз московської влади не хотів вернутись до більшовицького пекла.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ

І. Харамбура. — Листи в справі книжок просимо адресувати до „Свободи“.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

СМІЛИВІ КИТАЙСЬКІ ЖІНКИ.

До японського генерала О. Гата, що командував японськими військами в Китаю, зголосився раз старий китаець і запропонував йому віддати на службу свою молодшу гарну доньку. Генерал згодився і заплатив китайцеві відповідну суму. Але ця китайка скоро показала, що крім великої краси має ще і вроджену інтелігенцію. Вона так обходилася со старим генералом, що той стратив розум і в ній залюбився.

Китайка зручно притягала старого генерала, обіцувала взаємність, аж доки одного дня не зникла. Генерал почав її шукати, але не знайшов. Не знайшов також генерал своїх військових плянів, що були заховані в його шафі, а до котрої ключі дістала згадана китайка.

Слідство виявило, що вона належала до союзу китаєцьких сміливих жінок, яких кличм є „смерть чужинцям“. Співтворцем того союзу була жінка великого китаєцького маршала Чан Кай Шека.

Щодо японського генерала, то він, довідавшись, що сталося, поповнив на японський звичай „гаракірі“, себто розпорів собі черво і згинув від власної руки.

Михайло Беля, Асторія, Н. Й.

В ЧІМ ВАРТІСТЬ БОМБОВИЗІВ?

Досвід з війни в Іспанії та Китаю вказав, що літаки не так на нищення міст надаються як для паралізування. Коли з літаків понищиться головні осередки в місті, залізничні двірці, склади поживи, у-брання, зброю, тощо, то місто спараліжоване й не може допомагати армії.

ЧОВЕН З ПРОПЕЛЕРОМ.

Німці мають човни з пропелерами. В таких човні сидить собі людина, крутить корбу, а корба гонить пропелером, що черпає собою об воду й так посуває човном по воді. В таких човні людина витрачує вдвоє менше сили, як у човні з веслами.

АВСТРАЛІЯ ЦІКАВИТЬСЯ РАСОВОЮ ПРИНАЛЕЖНІСТЮ ЕМІГРАНТІВ.

Австралійський уряд рішив, щоб усі емігранти, які не є британськими громадянами, подавали свою расову приналежність. Кожний емігрант, який схоче приїхати до Австралії, мусить зложити заяву, чи є жидом чи арийцем.

ПІД ПРАПОРІ ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

Історичне оповідання. Написав І. П. Горишівський. З передмовою Миколи Голубця. Видавництво „Українська бібліотека“. Накладом Івана Тиктора, Львів. Ст. 127. Книжка має 20 розділів.

У цім оповіданні розповідається про різні пригоди двох українських студентів у Львові, що вибрались на вищі науки до Києва й опинилися у війську Хмельницького. Тут опитані докладно подвиги полк. Семена Височана, що був провідником українських повстанців у Галичині.

Ціна (в оправі) 75 цт.
Замовляйте в книгарні „Свободи“:
P. O. Box 346
Jersey City, N. J.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-
П ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ
ЧАСОПИС „СВОБОДА“

УВАГА! УКРАЇНЦІ ПОВІТІВ МІДЛСЕКС І СОМЕРСЕТ
У СТЕПТІ НЮ ДЖЕРЗІ!
УКРАЇНСЬКО-АМЕРИКАНСЬКА ЛІТ-
ЗГАДАНИХ ПОВІТІВ
Ваштотуе

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ДЕНЬ У НЕДІЛЮ, 13. СЕРПНЯ (AUGUST 13, 1939)

В РІВЕРСАЙД ПАРКУ НА РІВЕР РОД
межі Нью Бронсвиком і Бавнд Бруком.
Парк вітворений в 1. год. попол.

Цей Український День відбудеться без огляду на погоду, так як у парку є до розпорядності великий павільон, де може зміститись до двох тисяч людей. В той день відбудуться змагання в м'якого м'яча (софтбол гейм) поміж українськими дружинами з Нью Бронсвик і Савт Пасейфіда. (Дохід з Українського Дня призначений на допомогу збігням з Карпатської України, як також на інші старокраєві цілі.

Вступ для дорослих 25 ц., для дітей вільний. УРЯД ЛІГІ.

ПОЗІР! АМСТЕРДАМ, Н. Й. ПОЗІР!
ВСІ ЯК ОДИН НА СПІЛЬНИЙ УКРАЇНСЬКО-ЛИТОВСЬКИЙ

РІЧНИЙ ПІКНІК

У НЕДІЛЮ, 13. СЕРПНЯ (AUGUST 13, 1939)

В ЛИТОВСЬКІМ ПАРКУ ТОЧНО В ГОДИНІ 2. ПОПОЛУДНІ.
На той пікнік запрошуємо всіх із Бродабін, Ватерліт, Корґус, Трей, і Пасейфіда. Чистий дохід з пікніку призначений на визволення українських і литовських земель. На цю річну спільну забаву запрошуємо широко всіх і запевняємо задоволення. Комітет.

ТЕПЕР
МОЖЕТЕ ПРИКРАСИТИ
СВОЮ ХАТУ
АРТИСТИЧНИМИ РЕЛІГІЙНИМИ
ОБРАЗАМИ В УКРАЇНСЬКІМ СТИЛЮ
бо накладом „Теми“ у Львові
вийшли
прекрасні кольорові релігійні образи
в українському стилі:

ПРЕЧ. МАРІ,
ЦАРИЦЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЗЕМЛІ
з написом:
„Молися з нами за наш нарід“.

ІСУС
ДОБРИЙ ПАСТІР
з написом:
„Благослови українські ниви“.

(Ілюстрації не дають повноти про красу кольорів оригіналів. Ті що їх уж купили, не можуть собі їх нахвалитися.)

Кожний образ (без білої обвідки) має 18 цалів висоти й 13 цалів ширини.

Як їх опрацювати в золочені рами, будете мати справжню артистичну прикрасу.

Один образ 80 центів, пара \$1.50.

Замовляйте в книгарні „Свободи“:

81-83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

КЛОПОТИ ПРАВИЛЬНИХ ПАСАЖИРІВ ЧЕРЕЗ СТРАЙК.

У Сіетлі, Вашингтон, застрайкували робітники, що обслуговують пором, які їздять між цим містом і мешканцями на острові в Пюджет Савід. Пасажирам, що їздять до роботи кожного дня, прийшлося наймати до перевозу додому всякі човни, які лише були під руками.

ДОСЯГНУЛА ПІМСТА.

Динамітова бомба розірвала в Клівленді автомобіль, на котрому їхав 29-літній Сем Салупо. І він і його дівчина, 19-літня Дороті Івен, згинули на місці. Він недавно вийшов з в'язниці, де відбув довшу кару. Поліція догадується, що він упав жертвою пімсти бандитів.

ТУРИСТИ МОЖУТЬ БУТИ ДЕПОРТОВАНИ

На основі іміграційного закону до Америки можуть сводити приїздити чужинці для переведення торговельного діла, або туристи, які бажають побути тут для приємності. Ні одні ні другі не підлягають означеній законом квоті. Їх може приїздити сюди якнайбільше, але як такий турист чи торговець не вийде з Америки в призначений йому час, то іміграційні власті вважатимуть його нелегально прибулим сюди чужинцем і кожної хвили можуть його депортувати.

Цього року Америка сподівається великого числа туристів. Думають, що Світова Вистава в Нью Йорку і Міжнародна Вистава в Сан Франціско стягнуть до Злучених Держав багато таких людей, які вже давно збиралися сюди їхати. Булоб добре, якби приїжджачі на тимчасовий побут чужинці і їх приятелі в Америці обзнайомилися з іміграційним законом, який об'язує туристів. Багато людей думають, що як турист знайде собі в Америці сталі заняття, то вже може тут залишитися. А на ділі справа маєть зовсім інакше. Іміграційний закон виразно говорить, що турист не сміє стати імігрантом. Якщо він хотів би жити в Америці, то перше мусить виїхати за границю, дістати іміграційну візу і тоді доперва вертатись на сталий побут.

Ще одна справа, яку бага-

тьом людям варто знати. Як чужинець приїде до Злучених Держав на тимчасовий побут і стане тут до праці, то в такому випадку він може бути негайно депортований. Чому? Бо іміграційний закон постановляє, що як турист стане до праці, то автоматично стає нелегальним імігрантом і підлягає депортації.

Заграничних туристів пускають до Америки не більше як на один рік. При візді вони об'язані переконатися іміграційні власті, що приїждять до Злучених Держав як туристи, або що мають тут бизнесове діло. Крім цього мають доказати іміграційним урядникам, що мають гроші на прожиток в час свого побуту в Америці. Закон не приписує, скільки саме грошей турист мусить мати на свої розходи, але як він не має тут ні родини, ні приятелів, то повинен мати стільки, щоб йому стало на коненні потреби. Від тих туристів, які мають в Америці приятелів, або когось з родини, іміграційні власті неконче вимагають великої суми грошей на показ. Вони мусять мати лиш добрий пашпорт і заплачену в обидві сторони корабельну карту. Очевидно, що чим більше туристів мають із собою грошей, тим ліпше.

Бувають іще такі випадки, що, приїхавши сюди на тимчасовий побут, чужинець мусить залишитися в Америці довше, ніж йому віза дозволяє. В таких разі він об'язаний звернутися до іміграційного бюро по дозвіл на продовження свого тимчасового побуту. Аплікацію треба виписати на фор-

мулярі число 639. Аплікація мусить бути в руках іміграційних властей того порту, де турист приїхав, не менше як 15 і не більше як 30 днів перед часом виїзду чужинця з Америки.

В багатьох краях Європи туристів уважають добрим джерелом доходу. Найліпше люблять туристів з Америки. Їм дозволяють блукати всюди без ніяких перешкод. Розуміється, що все має свою причину. Статистичні дані говорять, що в 1936 році Європу відвідало 390,000 американських громадян, які лишили там ні менше ні більше, а 594 мільйони американських доларів. До Америки таке велике число туристів ніколи не приїждить. Іміграційний рахунок показує, що між днем 1-го липня 1934 року і днем 24-го листопада 1938 року через іміграційну канцелярію в Нью Йорку перепущено 217,824 туристів. Загально-припускають, що Америку відвідує річно лише п'ятдесят до шістьдесять тисяч заграничних гостей.

Перед сенатським іміграційним комітетом у Вашингтоні відбулося недавно тому переслухання в справі тих заграничних гостей, що, діставши візу тимчасового побуту в Америці, осталися тут нелегально на сталий побут. Доказували що таких „гостей“ в Америці є дуже багато, але іміграційний комісар сказав, що з 217,824 допущених на тимчасовий побут в Америці чужинців лише 4,226 „забули“ вернутися додому. Ці люди перебувають нелегально, але не всі,

бо бувають випадки, що чужинці опускають Америку без відома іміграційних властей.

ФЛС

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ПІТСБУРГ, ПА.

На ранішніх Січовиках.

Союз Українок у Пітсбурзі вислав через Об'єднання \$5 на ранішніх Січовиків Карпатської України.

Марія Лесюк, кас.

БАЙОН, П. ДЖ.

З ювілею на Рідну Школу.

В неділю, 30 липня н. р., громадяни Сенько і Параскевія Хандогі святкували 25-літній ювілей свого подружжя. Забаву відбулася у готелі Вікторія, нашого громадянина і. Пасичника. Того дня діти ювілянтів і своїя справили їм приємну несподіванку. Поклали число гостей, місцевих і позаміських, прибуло на те свято і всі гарно забавлялись. Були промови і бажання. Гостеприємцем був Л. Бачинський, який від себе зложив повільно бажання, якого добра та представили їх як добрих і примірних українських громадян, які все беруть активну участь в українській громадянській житті та жертвують на народні цілі.

Забави випали тим краще, що приїзди, забавляючись, не забули і про Рідну Школу в старім краю і на поклик Л. Бачинського зложили: ювілянт Хандогі і Н. Жирій по \$2; по \$1: Л. Бачинський, В. Горин, А. Басараб, М. Владика, А. Маньків, О. Холенка, І. Лабак, М. Савіцький, О. Фостин, П. Хоптій, М. Войко, П. Корчик, пані Біляк, С. Готра, Т. Білик, В. Федорик, І. Пасичник, пані Оліничук; по 25 ц.: М. Кобилянський, Ф. Подольний. Разом \$23.50, які виставили через Об'єднання на Рідну Школу в старім краю.

Присутній:

Запізно.

— Знаєш, шойно по шлюбі можна зрозуміти, що це таке правдиве щастя.

— Чи ти дійсно переконаний про те?

— Так, дійсно... Але коли чоловік зрозуміє, то вже запізно вертатись.

НАЙКРАЩИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ГОТЕЛЬ

УВАГА! УКРАЇНЦІ НЬО ЙОРКУ І ІНШИХ СТЕЙТІВ! УВАГА!

ПРИ НАГОДІ ВИДІВНИ СВІТОВОЇ ВИСТАВИ В НЬО ЙОРКУ

не забудьте завітати до УКР. РЕСТАВРАЦІЇ під назвою:

„LUCKY OPEN KITCHEN“ 33 THIRD AVE. (3), межі 9 і 10. вулицею, NEW YORK CITY

Там можна дістати по приступних цінах смачні старокремські, як і різномісцеві страви. Ми впевні, що Вас задовольнить, як цього пенні ті сотні а сотні поборських українців і американців, котрі вже щодня завітють до нашої Ресторанції.

За добрий харч і обслуговування браття Т. і А. ГЕЛЕТІЯ.

ЗБОРИ ВІДІВНИ У. Н. СОЮЗУ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, відбулися в неділю, 13. серпня, в год. 12:30 пополудні, в домі У. А. Горюхан, 847 Н. Френклін уз. Всі члени повинні явитись на ці збори.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Дарівщини, від. 275, відбулися в суботу, 12. серпня, в 8. годині вечором. Просіть членів і члениць, як місцевих так і позаміських, приїхати на ці збори, бо є важні справи до поладження. Невиявившись член і члениця заплатять 50 ц. карн, а урядник і дол. Доутич члени повинні прийти і вирішити свої залежності, бо в противному разі будуть суспендовані. — С. Робах, рек. секр.

СІРАКУЗІ, Н. П. Місячні збори Укр. Тов. Січ, від. 39, відбулися в неділю, 13. серпня, зарп. н. с. Божій. До першої години буде збірники вкладак від членів; тощо, а год. 1. буде зачитатись мітинг. Після доміжних мітингів в суботу вечором урядники будуть збирати вкладки від членів в Нар. Домі. Також кожний член об'язаний принести свою адресу, що вимагає порядку Товариства. — Іван Пугалек, предс.; Іван Лесюк, фін. секр.; Андрій Кудлик, кас.; Ілля Лушак, рек. секр.

РОЧЕСТЕР, Н. П. Місячні збори Тов. Зп. Січ, від. 367, відбулися в вівторок, 15. серпня, в галі церковній, 303 Годсон Еве. Просіть всіх членів явитись на ці збори. Звертається ще раз увагу членам, які довозять, щоб вирішувати свої вкладки і карн, бо в противному разі будемо змушені їх суспендувати. Старайтесь придбувати нових членів, як дітей так і старших, до рідної організації. Зробимо добро для себе самих. — Микитинський, Лиско, Дмитрій.

ДЖЕРЗІ СІТІ, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. Український Клуб Поступовий, від. 70, відбулися в вівторок, 15. серпня, в годині 7, ввечір, в галі У. Н. Дому, 181-183 Файт ст. Кожний член об'язаний принести на збори і заплатити свої вкладки як такої кількості тикетів на баз. Товариства, бо то є останні збори перед нашим балом. Приведіть своїх кривих і знайомих, щоб їх вписати в члени Товариства і У. Н. Союзу. Вислухайте теж свої діти до У. Н. Союзу, бо то є найкраща і найліпша асеруація для ваших дітей, бо за 25 ц. місячної вкладки ваша дитина є обезпечена на \$500 до 16 року життя, а відтак переходить до старших членів і має один рік виїзний від оплати, а по трьох роках дістає дивіденду. — Пилип Дмитриха, предс.; Михайла Самойла, кас.; Антон Онісник, фін. секр. Адреса секретаря: Anthony Onysyk, 117 Lake St. Jersey City, N. J. Phone: Journal Sq. 2-4298.

ПОСМЕРТНІ ВІСТІ

Дня 1. серпня 1839, в 5. годині рані, на Мейн Стр. в Матіно Плейн. Па., помер член 23. відділу У. Н. Союзу, АНДРІЙ ДАВІД.

Родився в Галичині, в селі Татарис, повіт Рудий Приїхав до Америки в 1911 році і був довголітнім членом У. Н. Союзу. Бувши в Честер, вступив до У. Н. Союзу. В 1917 році приїхав до Матіно Плейн і був членом 23. відділу.

Полишив жінку Марію і 7 дітей: Михайла (сам), Анастасію (внука), Стіва, Івана, Григорія, Катерину і Ільну. Похорон відбувся 5 серпня в домі Жайлон в год. 10. рані до церкви св. Івана Христителя в Мейналі і на цвинтар в Франк-віллі.

Вічна йому пам'ять!

Іван Оршанський.

ПОДЯКА

СТЕРНЛЕТОН, С. АЙ., Н. П.

Я, нікче підписана члениця Бр. св. Арх. Михайла, від. 211, У. Н. Союзу, склала шпур подяку головному урядові нашої організації за шкоре виплати мені посмертного по моїм чоловіку, бр. П. ВАСИЛЮ ФЕДІРКУ.

Дякую о. П. Повиташинському з Нью Йорку, о. Гулоу з Байону і п. дригентам: Оуфримоу з Нью Йорку і Гелові з Джерзі Сіті, та заразом дякую хороні, котрі так гарно спільно. Так само дякую своїм добрим і ширим кривам, котрі найбільше натрудилися, а то Василей Карпов і Василей Белелові і погребелькові п. Яремі за добру і чесну обслугу.

Бажаю якнайкращого успіху У. Н. Союзові.

Марія Федірко, вдова.

Даром пробка МІЛЕРТОН LAXATIVE

Мілертон є приємний і легкий до зажити.

Мілертон дає найкращі успіхи, коли його вживається тільки в кількості, а тоді заживається його або зараз перед нічним сплнком, або по встанні рано.

Мілертон не виробляє приривки. ОДНА ВЕЛИКА КОРОБКА 75¢

вистане майже на цілий місяць.

Спеціальна Ювілейна Оферта

Ціни до 31. грудня 1939:

1 Package Millerton	.75
2 "	1.25
3 "	1.75
6 "	3.00

Ціни по 1. січня 1940:

1 Package Millerton	1.00
2 "	1.50
3 "	2.00
6 "	3.50

Питайте за зіллям Мілертон у вашій сусідній аптеці, а як там його не мають, то пишть до:

J. S. MILLER, Inc., Dept. U.

P. O. Box 628, Newark, N. J.

Single package not sent C.O.D.

Small postage stamps acceptable.

Ці ціни важні лише при замовленні просто з головної офіси.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХА-

ТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ

ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

РАДІОВІ ПРОГРАМИ

З нагоди ПЕРЕМЕСНЕННЯ Української Радіо Години на нову станцію в Суботній День від години 11:15 до 11:45 А. М. (E.D.S.T.). На станції K.Q.V., Пітсбург, Па. в наступну суботу виступить Хор укр. карпатської церковної громади під управою б. Бориса Хоптяка. Просіть всіх слухачів українців спомогати українську радіо годину своїми ширими жертвами й оголошеннями, які треба засидати до анонсеру допр. Миколи Арсена, 894 N. Lincoln Ave., або до Ukrainian Radio Hour, Chamber of Commerce, K.Q.V., Radio Broadcasting Co., Pittsburgh, Pa.

ЗАНЕДБАНИ ХРОНІЧНІ НЕДУГИ

доносять до безпотрібного терпіння.

Аналіз крові, дучі „Екс“, аналіз сечі, медична екзамінація ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ

залежністю від успіху діагнозу. Ревматичні стани, „Гей фівер“, астма, хлоротичні відходої кишечки, піхура, залоз і нирок лікується модерними способами. — ПОРАДА ДАРОМ.

DR. DEBUNA

128 East 86th St., New York City.

Кожного дня від 10—2. год.

і від 4—9. У неділю від 10—2.

Особна ждальня для жінок.

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР,

ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET,

between 1st and 2nd Avenues,

NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урадові години: рано від 10 до

12. Вечір від 6 до 8, а в неділі

рано від 10 до 12.

МИХАЙЛО КАНОК

УКРАЇНСЬКИЙ

ПОХОРОННИК

2321 W. CHICAGO AVE.

CHICAGO, ILL.

Модерна калінія.

Добра обслуга.

ЦІНИ ПРИСТУПНІ ДЛЯ ВСІХ

Телефон: ARmitage 4575

Тел. до дому: Seeley 0298.

МИРОН ЛІТВІН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

Без ріжниць, як далеко нова

Ньюарком. Впрі потреби теле-

фонуйте до нас. Обслуга шира

і чесна. — Офіс:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Koss 3-5347

ІВАН БУНЬКО

Новий Український Удхертейкер

заряджує погребам по ціні так

низькій, як \$150. Обслуга шира

і чесна.

— Офіс:

383 MORRIS AVENUE,

cor. Springfield Ave.

NEWARK, N. J.

Phone: Koss 3-5347

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ

В БРОК, BROOKLYN, NEW

YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 E. 7th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:

707 PROSPECT AVENUE,

(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.

Tel. Melrose 5-6577

Коли Стенлі Вуд підійшов до брами, сторожі зійшли вниз і відкрили йому браму. Вони були переконані, що він сам один. До останньої хвилини Стенлі надіявся, що мешканці цієї гарної столиці зустрінуть його приязно. Забув він, що не все є гарні ті, що творять гарні речі.

Як він тільки увійшов до середини, зараз обступили його сторожі, а також місцеве населення вибігло подивитись на дивного чужинця. Шорстка поведінка сторожів скоро переконала його, що він не гість, лише в'язень. Вони вказали йому списками, куди йти, обступивши його, слідували за ним.

Та Стенлі думав, що може це лиш є вступні переслухання. Коли довідаються, що він нешкідливий чоловік, то його пустять, може й пораду дадуть. Його запровадили до місця, загороженого зо всіх сторін високим парканом. Внутрі було з 50 осіб, всі обірані, нужденні. Це тюрма, подумав собі Вуд.

Так виглядало, що його замкнули тут на довгий час і на переслухання зараз не поведуть. Він почав журитись, бо йому було спільно розпочати шукання Гонфалі. Поволі він прибіжався до того гурта в'язнів, якого побачив уже здалека. Втім зо здивуванням він почув від одного в'язня своє назвище.